

LBRIS

We know
books

Coordonatoare Corint Clasici ai literaturii

IULIA-CRISTIANA STAN

CHARLES DICKENS

Casa Umbrelor

Volumul I

Traducere din limba engleză de
COSTACHE POPA

Prefață de CHARLES DICKENS

CORINT

CLASICI AI LITERATURII

Charley îmi făgădui, iar eu mă culcai, fiindcă simțeam o greutate în tot trupul. L-am văzut pe doctor în seara aceea și i-am cerut favoarea pe care doream să i-o cer, anume să nu spună încă nimic în casă despre boala mea. Păstrez o amintire foarte neclară despre seara aceea care s-a topit în zi și despre ziua care s-a topit iarăși în noapte, dar în prima dimineață am mai fost în stare să merg până la fereastră și să vorbesc cu draga mea.

A doua dimineață, i-am auzit doar vocea-i scumpă – ah! cât de scumpă acum! – de afară, și-am rugat-o pe Charley, cu oarecare greutate (îmi venea tare greu să vorbesc), să se ducă să-i spună că dorm. I-am auzit răspunsul aproape șoptit:

— Să n-o trezești, Charley, pentru nimic în lume!

— Cum arată comoara mea, Charley? am întrebat eu.

— Dezamăgită, domnișoară, îmi răspunse Charley, furișându-și privirile pe după perdea.

— Dar știi că-i foarte frumoasă astăzi-dimineață.

— Drept că e, domnișoară, adăugă Charley, trăgând cu coada ochiului. Tot se uită în sus la fereastră.

Cu ochii ei albaștri, senini – Domnul să i-i binecuvânteze! –, mai frumoasă ca totdeauna, când îi ridică în sus așa, ca acum!

Am strigat-o pe Charley, ca să-i dau ultima însărcinare.

— Ascultă, Charley, când are să afle că sunt bolnavă, are să încerce să pătrundă în cameră. Să n-o lași, Charley, dacă mă iubești, într-adevăr, mult de tot! Charley, dacă o lași numai o dată să se uite la mine, numai o clipă, cum zac aici, să știi c-am să mor!

— N-am s-o las, n-am s-o las! îmi făgădui ea.

— Te cred, draga mea Charley! Și-acum vino și te-așază lângă mine puțin, și pune mâna pe mine, fiindcă nu te mai văd, Charley, am orbit!

CUPRINS

<i>Prefață</i>	5
<i>Tabel cronologic</i>	9
Lista personajelor	13
Capitolul I – La Înalta Curte	17
Capitolul II – Înalta societate	26
Capitolul III – Un pas înainte	36
Capitolul IV – Filantropie telescopică	62
Capitolul V – O întâmplare în zori	78
Capitolul VI – În sfârșit, acasă!	97
Capitolul VII – Drumul Stafiei	126
Capitolul VIII – Ascunzând o grămadă de păcate	140
Capitolul IX – Semne și mărturii	167
Capitolul X – Copistul	188
Capitolul XI – Scumpul nostru frate	203
Capitolul XII – La pândă	224
Capitolul XIII – Povestirea lui Esther	245
Capitolul XIV – Înaltă ținută	266
Capitolul XV – Bell Yard	295
Capitolul XVI – Tom-all-Alone's	317
Capitolul XVII – Povestirea lui Esther	329
Capitolul XVIII – Lady Dedlock	349
Capitolul XIX – Ia-o din loc!	373
Capitolul XX – Un locatar nou	393

Capitolul XXI – Familia Smallweed.....	414
Capitolul XXII – Domnul Bucket	439
Capitolul XXIII – Povestirea lui Esther.....	457
Capitolul XXIV – Caz de apel	483
Capitolul XXV – Doamna Snagsby vede tot.....	509
Capitolul XXVI – Trăgător de elită	522
Capitolul XXVII – Înc-un oștean bătrân.....	541
Capitolul XXVIII – Industriașul metalurgist.....	559
Capitolul XXIX – Tânărul.....	576
Capitolul XXX – Povestirea lui Esther	590
Capitolul XXXI – Infirmieră și Pacient.....	613

Titlu	Autor
Agnès Grey	Anne Brontë
Anna Karenina	Lev Tolstoi
Bâlcicul deșertăciunilor	W.M. Thackeray
Berlin Alexanderplatz. Povestea lui Franz Biberkopf	Alfred Döblin
Contele de Monte-Cristo	Alexandre Dumas
Cazul tovarășului Tulaev	Victor Serge
Crimă și pedeapsă	F. M. Dostoievski
Dama de pică și alte proze	Aleksandr Pușkin
David Copperfield	Charles Dickens
Departee de lumea dezlănțuită	Thomas Hardy
Doamna Dalloway • Camera lui Jacob	Virginia Woolf
Duelul • Dramă la vânătoare	Anton Cehov
Emma	Jane Austen
Eugenie Grandet	Honoré de Balzac
Fantoma de la Operă	Gaston Leroux
Femeia în alb	Wilkie Collins
Ferma animalelor • 1984	George Orwell
Fetele moarte	Jorge Ibarguengoitia
Foamea	Knut Hamsun
Fii și îndrăgostiți	D.H. Lawrence
Frankenstein	Mary Shelley
Frații Karamazov	F.M. Dostoievski
Iluzii pierdute	Honoré de Balzac
Istoria lui Pendennis	W.M. Thackeray
În așteptarea fericirii	Andrei Platonov
Însemnările lui Malte Laurids Brigge	R.M. Rilke
Jane Eyre	Charlotte Brontë
La răscruce de vânturi	Emily Brontë
Litera stacojie	Nathaniel Hawthorne
Marele Meaulnes	Alain-Fournier
Marele Gatsby	F. Scott Fitzgerald
Mănăstirea din Parma	Stendhal
Mănăstirea Northanger	Jane Austen
Mândrie și prejudecată	Jane Austen
Mizerabilii	Victor Hugo
Necunoscuta de la Wildfell Hall	Anne Brontë
Oliver Twist	Charles Dickens

Bunica Smallweed, bătrână căzută în mintea copiilor.

Judy Smallweed, nepoata ei.

Doamna Snagsby, femeie scurtă de statură și îndărătnică.

Esther Summerson, protejata domnului Jarndyce; persoană precaută și înțeleaptă și prietenă plină de abnegație.

Doamna Woodcourt, doamnă vârstnică, impozantă; *Allan Woodcourt* e fiul ei.

Capitolul I

LA ÎNALTA CURTE

Londra. Sesiunea de toamnă pe terminate, și lordul președinte înscăunat în sala de ședințe de la Lincoln's Inn. Vreme neîndurătoare de noiembrie. Pe străzi atâta noroi, de parcă apele abia s-ar fi retras de pe fața pământului și n-ar fi de mirare să întâlnești un megalosaur, lung de vreo doisprezece metri sau cam așa ceva, urcându-se legănat ca o șopârlă uriașă pe colina Holborn. Fum ce se lasă în jos de pe gurile hornurilor și se preface într-o burniță înceată și neagră, cu fulgi de funingine mari cât fulgii de zăpadă... jelind, ți-ar veni a spune, moartea soarelui. Căinii, una cu noroiul. Căii, stropiți chiar până sub ochelarii hamurilor, nu-s mai acătării. Trecătorii, ciocnindu-și cortelele unii de alții, morocănoși cu toții de parc-ar fi cuprinși de o molimă, scăpată din picioare la colțuri de stradă, unde, de la ivirea zorilor (dacă se mai poate spune că s-au ivit într-adevăr zorile), zeci de mii de alți trecători au călcat greșit și au alunecat, adăugând noi depozite la straturile de noroi adunate unele peste altele, ce se lipesc temeinic de caldarâm în locurile acelea și sporesc îndoit rezerva.

Ceață pretutindeni. Ceață în susul Tamisei, ce se strecoară printre ostroave și pajiști verzi; ceață în josul Tamisei, ce se rostogolește întinată de navele rânduite în șiruri și de scârnaviile unei metropole mari, dar murdare, aruncate pe malurile apei. Ceață pe mlaștinile Essexului, ceață pe culmile Kentului. Ceață

târându-se în cabinele vapoarelor de cărbuni, ceață așezându-se de-a lungul șantierelor, ceață plutind peste odgoanele marilor corăbii; ceață lăsându-se peste bordurile bărcilor și ale luntrilor. Ceață în ochii și gâtleurile pensionarilor vârstnici din azilul Greenwich, ce abia își trag sufletul pe lângă focurile din dormitoare; ceață în coada și-n găoacea lulelei de după-amiază a comandantului mânios în cabina lui strâmtă, neaerisită; ceață ce-nțeapă fără milă degetele de la picioarele și mâinile micuțului ucenic care tremură pe punte. Oameni din întâmplare pe poduri, aruncându-și privirile peste balustrade în cerul de ceață de sub ei, cu ceața jur-împrejurul lor, ca și cum ar fi sus într-un balon și ar spânzura printre norii neguroși.

Lumină de felinare întrezărită în diferite locuri pe stradă, atât cât poate și soarele, de pe ogoarele afânate, licări gospodărilor și plugarului. Prăvălii, cele mai multe cu luminile aprinse cu două ceasuri înainte de vreme... ceea ce și gazul pare să știe, deoarece lumina lui e slabă și dușmănoasă.

După-amiază umedă și rece e mai umedă și mai rece, ceața deasă, mai deasă, iar străzile noroioase, încă mai noroioase lângă Poarta Temple, vechi și plumburiu obstacol, podoabă potrivită pentru pragul unei vechi și plumburii corporații. Și drept lângă Bariera Temple, în sala de ședințe de la Lincoln's Inn, în chiar inima ceții, stă înscăunat Înalțul Lord Președinte, în Înalta sa Curte de Justiție.

Acolo nicicând n-ar fi ceața destul de deasă, și nici noroiul destul de mare pentru a se potrivi cu orbecăirea și zbaterea în care Înalta Curte de Justiție, cea mai infamă dintre toți păcătoșii învechiți în rele, ține azi ședința sub căutătura îngăduitoare a cerului și a pământului.

Într-o asemenea după-amiază și nu în alta se cuvenea ca Înalțul Lord Președinte să stea înscăunat aici... așa cum și

este..., cu o aureolă de ceață în jurul capului, îngrădit în țarcul său căptușit cu stofe și draperii stacojii, ascultând la un avocat, uriaș de statură, cu favoriți mari, voce mică și cu o pledoarie fără de sfârșit, și părând că își îndreaptă privirile către felinarul din tavan, unde nu poate vedea altceva decât ceață. Într-o asemenea după-amiază, vreo douăzeci de apărători de la Înalta Curte de Justiție se cuvenea să fie... așa cum și sunt... prinși în negura uneia dintre cele zece mii de faze ale unui proces fără de capăt, împiedicându-se la tot pasul de jurisprudențe vagi, împotmolindu-se până peste cap în proceduri, împungând pereții de cuvinte cu capetele lor apărute de peruci din păr de țap sau de cal și invocând, cu aer grav de actor, dreptatea. Într-o asemenea după-amiază, feluriți juriști fără drept de pledare, din procesul pe care doi sau trei l-au moștenit de la tații lor, ce s-au îmbogățit de pe urma lui, s-ar cuveni să fie... dar ce, nu sunt?... aliniați în șir, jos pe o bancă rotundă ca o fântână capitonată (dar zadarnic ai să cauți dreptatea în fundul acelei fântâni) ce stă între masa roșie a grefierului și cea a consilierilor Coroanei, cu citații, somații, interpelări, depoziții, încheieri, declarații sub luare de jurământ, contestații, citate din doctrină, concluzii scrise, maldăre de absurdități costisitoare, îngrămădite dinaintea lor. Întunecată e sala de ședințe cu lumânările ei ce se mistuie ici și colo, grea e ceața ce s-a strâns în ea, ca să nu mai iasă niciodată. Șterse sunt culorile ferestrelor cu vitralii ce nu mai lasă lumina zilei să străbată înăuntru, iar neștiutorul de pe stradă, ce-și aruncă privirile prin sticla geamurilor de la ușă, șovăie să intre, speriat de aspectul sinistru și de ecoul rostirii solemne și apatice care răsună până-n tavan după ce a pornit de pe estrada capitonată de unde Înalțul Lord Președinte privește la felinarul stins și unde consilierii cu peruci sunt pierduți în norul de ceață! Nu e de mirare. Asta-i Înalta Curte de Justiție, cea care-și are în fiecare comitat

case în ruină și ogoare năpădite de buruiană; care-și are nebuni istoviți în fiecare balamuc și morți în fiecă cimitir; care-și are împricinați ruinați, cu tocuri scâlciate și haine jerpelite, împrumutând și cerșind de la toți cunoscuții luați la rând; care dă puterii banului mijloace din plin să înfrângă dreptul; care istovește până într-atât avutul, răbdarea, îndrăzneala, speranța; care doboară mintea și distruge sufletul în așa hal, încât nu e om cinstit în rândul celor ce profesază în cadrul ei care să nu-ți dea sfatul... și cine nu s-ar grăbi să ți-l dea...: „Mai curând să înduri orice nedreptate de pe lume decât să vii aici!”

Cine se întâmplă să mai fie la Curte în după-amiaza asta întunecoasă, în afară de lordul președinte, avocatul din proces, alți doi, trei avocați care nu-s niciodată în niciun proces, și banca avocaților pomenită mai înainte? Mai este grefierul, mai jos de judecător, cu perucă și robă, și mai sunt doi, trei aprozi, sau garderobieri, sau perceptori ori cine știe ce ar putea să fie, îmbrăcați în uniformele curților de judecată. Cu toții cască, fiindcă nicio fărâma de plăcere nu pică din procesul de pe rol: *Dosarul Jarndyce*, proces care ani după ani a fost stors până la ultima picătură. Stenografii, cronicarii și reporterii gazetelor, împreună cu restul asistenței, o iau invariabil din loc când procesul Jarndyce vine la rând. Locurile lor rămân goale. Într-o latură a sălii, pe un loc cât mai bun, ca să nu scape privirilor ei nimic din sanctuarul plin de draperii, se află o bătrânică nebună cu o bonetă strâmtă, care e totdeauna în sala de ședință, de la intrarea Curții până la ieșire, așteptând mereu să se pronunțe vreo hotărâre de neînțeles în favoarea ei. Unii zic că într-adevăr este sau a fost parte într-un proces, dar nimeni nu știe c-ar fi sigur așa, fiindcă nimănui nu-i pasă de ea. Poartă în geantă niște gunoaie pe care le numește documente, constând în principal din câteva petice de hârtie, chibrituri și lavandă uscată.

Un arestat gălbejit s-a ivit cu escorta după el, pentru a șasea oară, ca să înainteze o petiție personală, în vederea absolvirii de vină, ceea ce nu-i probabil să obțină, fiind singurul supraviețuitor implicat într-o neregulă de conturi despre care nici nu se pretinde că ar fi avut vreodată cunoștință. Între timp, planurile sale de viață au căzut baltă. Un alt reclamant ruinat, care periodic își face apariția de la Shropshire și se trudește să adreseze cuvânt președintelui când se termină procesele zilei, și care în niciun fel nu poate fi făcut să înțeleagă că, după lege, președintele n-are cunoștință de existența lui, după ce timp de-un sfert de veac i-a otrăvit-o, se-așază într-un loc bun și pune ochii pe judecător, gata să strige „Excelență!” cu o voce tânguitoare și răsunătoare, în clipa în care magistratul se ridică să plece. Câțiva secretari de avocați și alții, care-l știu din vedere pe petiționar, zăbovesc, nădăjduind să afle de la el oarecare haz și să învoioșeze puțin vremea cenușie.

Procesul Jarndyce continuă să lăncezească. Ajuns ca o sperietoare de procese, cu timpul s-a învălmășit atât de tare, încât nicio suflare de om nu mai știe ce scopuri urmărește. Părțile din proces nu-l înțeleg aproape deloc, dar s-a băgat de seamă că niciodată doi avocați de la Înalta Curte nu pot vorbi despre pricina de față cinci minute măcar fără să nu ajungă la o totală neînțelegere în privința temeiurilor în cauză. De la intentarea acțiunii, nenumărați copii s-au născut, adăugându-se în proces; nenumărați tineri s-au căsătorit; nenumărați bătrâni au murit de atunci încoace. Zeci de oameni s-au pomenit din senin parte în procesul Jarndyce, fără să știe cum și de ce; familii întregi au moștenit uri legendare odată cu procesul. Micuțul reclamant sau pârât, căruia i s-a fâgăduit un cal nou de lemn când se va soluționa procesul Jarndyce, a crescut, a avut un cal adevărat și a trecut în trap pe cealaltă lume. Minorele frumoase de la Curte

LBRIS

We know

Coordonatoare Corint Clasici ai literaturii

IULIA-CRISTIANA STAN

CHARLES DICKENS

◆ ◆

Casa Umbrelor

Volumul II

Traducere din limba engleză de

COSTACHE POPA

Prefață de CHARLES DICKENS

CLASICI AI LITERATURII

— Ce curios mai ești! i-am răspuns eu. Aproape că mi-e rușine să-ți spun, dar am să-ți mărturisesc. Mă gândeam la înfățișarea mea din trecut... așa cum arătam altădată.

— Și ce gândeași despre cum arătai altădată, albina mea harnică? urmă să mă întrebe Allan.

— Mă gândeam că nu cred că m-ai fi putut iubi mai mult chiar dacă nu m-aș fi schimbat.

— Și-ai fi rămas ca atunci? făcu Allan, râzând.

— Și-aș fi rămas, bineînțeles, ca atunci.

— Scumpa mea doamnă Minerva, îmi spuse atunci Allan, luându-mă la braț, te uiți vreodată în oglindă?

— Doar știi că mă uit; mă și vezi când mă uit.

— Și nu știi că ești mai frumoasă decât ai fost vreodată?

Nu știam asta și nu sunt sigură că acum o știi. Dar știu că scumpele mele fetițe sunt foarte drăgălașe, că draga mea e foarte frumoasă, că soțul meu e o mândrețe de bărbat, că tutorele are fața cea mai luminoasă și mai binevoitoare din câte am văzut pe lume și că ei, cu toții, se pot descurca foarte bine cu mine chiar și fără multă frumusețe... chiar dacă am presupune că...

CUPRINS

Capitolul XXXII – Ora fixată	5
Capitolul XXXIII – Intruși	25
Capitolul XXXIV – Strâns cu ușa	47
Capitolul XXXV – Povestirea lui Esther	70
Capitolul XXXVI – Chesney Wold	92
Capitolul XXXVII – Procesul Jarndyce	113
Capitolul XXXVIII – O luptă	140
Capitolul XXXIX – Avocat și client	155
Capitolul XL – Probleme naționale și probleme familiale ..	178
Capitolul XLI – În camera domnului Tulkinghorn	195
Capitolul XLII – În birourile domnului Tulkinghorn ..	208
Capitolul XLIII – Povestirea lui Esther	219
Capitolul XLIV – Scrisoarea și răspunsul	241
Capitolul XLV – Sub oblăduire	252
Capitolul XLVI – Pune mâna pe el!	271
Capitolul XLVII – Testamentul lui Jo	284
Capitolul XLVIII – Împresurare	305
Capitolul XLIX – Prietenie statornică	328
Capitolul L – Povestirea lui Esther	347
Capitolul LI – Lămurită	361
Capitolul LII – Îndărătnicie	377

Capitolul LIII – Urma.....	392
Capitolul LIV – Mina explodează.....	408
Capitolul LV – Fuga	438
Capitolul LVI – Urmărire.....	460
Capitolul LVII – Povestirea lui Esther	472
Capitolul LVIII – O zi și o noapte de iarnă	497
Capitolul LIX – Povestirea lui Esther.....	517
Capitolul LX – Perspectivă.....	536
Capitolul LXI – O descoperire	554
Capitolul LXII – Altă descoperire.....	569
Capitolul LXIII – Oțel și fier.....	583
Capitolul LXIV – Povestirea lui Esther	595
Capitolul LXV – O viață nouă.....	611
Capitolul LXVI – În Lincolnshire.....	622
Capitolul – LXVII Sfârșitul povestirii lui Esther	629

Titlu	Autor
Agnes Grey	Anne Brontë
Anna Karenina	Lev Tolstoi
Bălciumul deșertăciunilor	W.M. Thackeray
Berlin Alexanderplatz. Povestea lui Franz Biberkopf	Alfred Döblin
Contele de Monte-Cristo	Alexandre Dumas
Cartea cu stafii	Henry James
Cazul tovarășului Tulaev	Victor Serge
Crimă și pedeapsă	F. M. Dostoievski
Dama de pică și alte proze	Aleksandr Pușkin
David Copperfield	Charles Dickens
Departee de lumea dezlăntită	Thomas Hardy
Doamna Dalloway • Camera lui Jacob	Virginia Woolf
Duelul • Dramă la vânătoare	Anton Cehov
Emma	Jane Austen
Eugenie Grandet	Honoré de Balzac
Fantoma de la Operă	Gaston Leroux
Femeia în alb	Wilkie Collins
Ferma animalelor • 1984	George Orwell
Fetele moarte	Jorge Ibarguengoitia
Foamea	Knut Hamsun
Fii și îndrăgostiți	D.H. Lawrence
Frankenstein	Mary Shelley
Frații Karamazov	F.M. Dostoievski
Iluzii pierdute	Honoré de Balzac
Istoria lui Pendennis	W.M. Thackeray
În așteptarea fericirii	Andrei Platonov
Însemnările lui Malte Laurids Brigge	R.M. Rilke
Jane Eyre	Charlotte Brontë
La răscruce de vânturi	Emily Brontë
Litera stacojie	Nathaniel Hawthorne
Marele Meaulnes	Alain-Fournier
Marele Gatsby	F. Scott Fitzgerald
Mănăstirea din Parma	Stendhal
Mănăstirea Northanger	Jane Austen
Mândrie și prejudecată	Jane Austen
Mizerabilii	Victor Hugo
Necunoscuta de la Wildfell Hall	Anne Brontë

Redactare și traducerea prefeței: ROXANA DRAGNE

Tehnoredactare: MIHAELA CIUFU

Designul copertei: ANDREEA APOSTOL

Ilustrația copertei: WILLIAM FREDERICK YEAMES, fragment din *Părâtul și avocatul* (1895)

Ilustrația clapetei: *Charles Dickens* (c. 1860), fotografie de Rischgitz, disponibilă pe Wikimedia Commons

Charles Dickens
BLEAK HOUSE

Lucrare apărută cu acordul COPYRO – Societate de Gestiune Colectivă a Drepturilor de Autor.

Toate drepturile asupra acestei ediții în limba română aparțin
CORINT CLASICI AI LITERATURII, un imprint CORINT BOOKS,
str. Mihai Eminescu nr. 54A, București.
www.edituracorint.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DICKENS, CHARLES

Casa umbrelor / Charles Dickens; trad. din lb. engleză de Costache Popa;
pref. de Charles Dickens. - București: Corint Clasici ai literaturii, 2026
2 vol.

ISBN 978-630-361-270-6

Vol. 2. - București: Corint Clasici ai literaturii, 2026. -
ISBN 978-630-361-272-0

I. Popa, Costache (trad.)

821.111821.133.1

Capitolul XXXII ORA FIXATĂ

E noapte în Lincoln's Inn... turbure și agitată vale a umbrelor legii, în care solicitanții nu găsesc decât prea puțină lumină... și lumânările grase sunt stinse cu degetele prin birouri, iar funcționarii coboară tropăind scara șubredă de lemn și se împrăștie. Clopotul care bate ceasurile nouă și-a încetat lugubru-i dangăt, jelind fără rost pe nimeni; porțile sunt închise, și portarul de noapte, un paznic solemn cu o considerabilă aptitudine de a dormi, face de pază în gheretă. De la rândurile etajate de scări, ferestrele ca niște lămpi încețoșate, cum sunt ochii Justiției, un soi de Argus¹ cu privirile împăienjenite, cu câte un buzunar fără fund pentru fiecare ochi și cu câte un ochi deasupra-i, ferestrele acelea clipeșc vag spre stele. În lucarnele murdare cele mai de sus, ici și colo, câte un petic mic și cețos de lumină de la pâlâitul unei lumânări dezvăluie locul unde vreun copist atotștiutor sau vreun avocat de notariat încă mai trudește ca să încurce averile imobile în capcane de pergament, într-o proporție medie de douăsprezece pergamente pentru un pogon de pământ. La care hărnicie ca de albină, acești binefăcători de soiul lor mai zăbovesc încă, deși orele de birou au trecut, pentru ca să poată da, de fiecare zi, cel puțin câte un profit substanțial.

¹ În mitologia greacă, Argus Panoptes este un zeu de proporții mari, înzestrat cu 1000 de ochi, dispuși de-a lungul întregului corp (n. red.).

În curtea învecinată, în care locuiește lordul președinte al prăvăliei de zdrențe și sticle vechi, se manifestă o năzuință generală către bere și cină. Doamna Piper și doamna Perkins – ai căror fii respectivi, angajați cu un grup de cunoștințe în jocul de-a v-ați ascunselea, au stat la pândă câteva ceasuri prin jurul fundăturilor uliței Cancelariei și-au hoinărit pe aceeași arteră în plină aglomerație, de-i învălmășeau și-i zăpăceau pe trecători – doamna Piper și doamna Perkins n-au avut alta a face decât să se felicite că li-s în sfârșit copiii culcați în pat; și ele mai zăbovesc pe pragul ușii ca să-și spună câteva cuvinte la despărțire. Despre domnul Krook și locatarul său, despre faptul că domnul Krook „este neconținut cherchelit”, precum și despre planurile testamentare ale tânărului, acestea sunt, ca de obicei, caii de bătaie ai convorbirii lor. Dar ele au de asemenea ceva de spus despre serata muzicală de la „Flamura Soarelui”, de unde sunele pianului bâzâie prin ferestrele întredeschise până în curte, și unde Micul Swills, după ce i-a ținut pe amatorii de armonie numai într-un țipăt, ca un veritabil Yorick, poate fi acum auzit cum ia un ton răgușit într-o piesă concertantă și cum își imploră prietenii și patronii să-l asculte, asculte, asculte pe Tew Cascada! Doamna Perkins și doamna Piper fac un schimb de păreri în privința tinerei dame de celebritate profesională care își dă concursul la seratele muzicale și care se bucură de un spațiu numai pentru ea pe afișul scris de mână din fereastră; doamna Perkins fiind în posesia informației cum că domnia-sa e măritată de un an și jumătate, deși ilustra sirenă e anunțată ca domnișoara M. Melvilleon, și cum că plodul ei e dus la localul „Flamura Soarelui”, în fiecare seară, ca să-și primească hrana-i firească în timpul spectacolului.

— Mai curând decât care, eu, dragă, zice doamna Perkins, mi-aș câștiga pâinea de toate zilele vânzând chibrituri.

Doamna Piper e de aceeași părere, ca și cum ar face-o din respect, susținând că profesia casnică e mai bună decât aplauzele publice și mulțumind Celui de Sus pentru propria-i onorabilitate (și, prin implicație, și pentru cea a doamnei Perkins). Tocmai atunci, chelnerul de la localul „Flamura Soarelui”, făcându-și apariția cu halba pentru cină, bine înspumată, doamna Piper ia în primire recipientul încăpător și se retrage în casă, mai întâi urându-i noapte bună și plăcută doamnei Perkins, care-și ținea încă în mână propria-i halbă, de când îi fusese adusă de la aceeași ospătarie de tânărul Perkins, înainte de a fi fost trimis la culcare. Acum se-aude din curte un zgomot de la trasul obloanelor pentru închiderea prăvăliilor, și vine și-un miros de fum de lulele, și se văd luminițe în ferestrele de sus, de la etaje, ca niște stele ce răsar arătând în primul rând că lumea merge la culcare. Iată și polițistul că începe să împingă ușile, să încerce încuietorile, să bănuiască boccelele și să-și organizeze patrularea pe ipoteza că fiecare individ ori pradă, ori e pradat.

E o noapte înăbușitoare, cu toate că un frig umed pătrunde prin toate ungherele, iar în aer, la mică înălțime, o ceață deasă se târâște agale. E o noapte îmbâcsită de abur, cât se poate de potrivită ca să stârnească puturile abatoarelor, a meșteșugurilor nesănătoase, a canaturilor, mlaștinilor și cimitirelor, și să-i dea ofițerului Stării Civile – sectorul Decese – ceva treabă în plus. S-ar putea să fie ceva în aer... sunt atâtea în aer... sau s-ar putea să fie ceva chiar într-însul, aici e buba; oricum, domnul Weevle, alias Jobling, e foarte prostdispus. Vine și se duce de la camera lui până la ușa deschisă ce dă în stradă de vreo douăzeci de ori pe ceas. Și treaba asta o face de când s-a lăsat întunericul. De când președintele și-a închis prăvălia, lucru pe care l-a făcut foarte devreme în seara asta, domnul Weevle (cu o tichie de catifea

ieftină și strâmbă pe cap, de-i par favoriții disproporționat de mari) tot coboară și urcă, coboară și urcă, din ce în ce mai des.

Nu e de mirare că și domnul Snagsby e prostdispus, pentru că el e întruna așa, mai mult sau mai puțin, sub înfrâurirea apăsătoare a tainei pe care o păstrează, împins de misterul la care participă fără să fie părtaș, el dă târcoale prin jurul a ceea ce pare să fie sursa misterului... adică prin jurul prăvăliei de zdrențe și sticle vechi din imobil, care exercită o atracție irezistibilă asupra lui. Chiar acum, venind prin jurul locandei „Flamura Soarelui”, cu intenția de a trece dincolo de clădire și a merge până la capătul uliței cancelariei ca să-și încheie plimbarea-i „nepremeditată” de zece minute de după cină, cât ține din fața ușii lui și înapoi, domnul Snagsby se apropie.

— Ce, domnule Weevle? întreabă librarul, oprindu-se să vorbească. *Dumneata ești?*

— Ah! exclamă Weevle. Da, eu sunt, domnule Snagsby.

— Iei aer și dumneata, cum fac și eu, înainte de culcare? se interesează librarul.

— Eh, nu prea e mult aer de luat pe-aici, și-atâta cât este nu te prea răcorește, răspunde Weevle, aruncându-și privirile în sus și-n jos prin fața imobilului.

— Foarte adevărat, domnule. Nu bagi dumneata de seamă, urmează domnul Snagsby, făcând o pauză ca să tragă aerul pe nas și să-i simtă puțin gustul, nu bagi dumneata de seamă, domnule Weevle, că aici... ca să nu pun chiar punctul pe i... te murdărești, domnule, numai cât respiri?

— Ei, am băgat și eu de seamă că în seara asta, pe aici, plutește un soi ciudat de duhoare. Domnul Weevle reia: Bănuiesc că-s cotletele de la „Flamura Soarelui”.

— Cotlete, crezi dumneata? Oh!... Cotlete, ah? Domnul Snagsby trage iar aerul pe nas și-l gustă: Hm, domnule, așa o fi!

Dar așa zice că bucătarul lor, acolo la „Flamura”, trebuia să le păzească ceva mai bine. Le-a ars, domnule! Și apoi nu cred – domnul Snagsby trage iarăși aerul pe nas și-l gustă, apoi stupește și-și șterge gura –, nu cred... ca să nu punem chiar punctul pe i... că erau absolut proaspete când le-a luat în primire grătarul.

— Așa se pare. Ce soi de vreme infectă!

— Da, e-un soi de vreme infectă, zice domnul Snagsby, și-mi pare că te pătrunde până-n suflet.

— Doamne, Dumnezeule! Mă bagă în toți sperietții! răspunde domnul Weevle.

— Vezi, dumneata duci o viață de unul singur și locuiești singur într-o cameră în care s-a mai petrecut și un eveniment odios ce atârnă asupra ei, urmează domnul Snagsby, uitându-se înăuntru, peste umărul celuiilalt, și scrutând cu privirea coridorul întunecat, după care se trage înapoi cu un pas ca să privească spre casă, în sus. Eu n-aș putea trăi în camera aceea singur, domnule, așa ca dumneata. Aș fi atât de neliniștit și de îngrijorat uneori, încât m-aș vedea silit să ies în ușă și să stau mai curând aici decât să șed acolo. Dar e drept că dumneata n-ai văzut în camera dumatăle ce-am văzut eu. Asta contează.

— Cunosc destul de bine toată povestea aceea, intervine Tony.

— Nu-i lucru plăcut, nu-i așa? urmează domnul Snagsby, tușind în dosul mâinii o tuse în care se descifra convingerea-i blândă. Domnul Krook ar trebui să țină seama de asta la chirie. Nădăjduiesc că ține, bineînțeles.

— Și eu nădăjduiesc că ține, zice Tony. Totuși mă îndoiesc.

— Găsești că e prea mare chiria, așa-i, domnule? întreabă librarul. Chiriile *sunt* mari pe aici prin jur. Nu știu chiar cum e, dar justiția pare că ridică prețurile lucrurilor. Nu că, adăugă

domnul Snagsby, dând drumul la o tuse de scuze, aş avea de gând să scot vreun cuvânt împotriva profesiei de pe urma căreia îmi câştig existenţa.

Domnul Weevle îşi aruncă iar privirile în susul şi-n josul imobilului, apoi se uită la librar. Domnul Snagsby, surprinzându-i privirea, indiferent, ridică ochii în sus, după vreo stea sau cam aşa ceva, şi scoate o tuse ce arată că nu vede exact cum să pună capăt convorbirii.

— E ciudat lucru, domnule, comentează el, frecându-şi înceţişor mâinile, că a putut fi...

— Cine? întrerupe domnul Weevle.

— Mortul, ştii dumneata, răspunde domnul Snagsby, sucindu-şi cu o smucitură capul şi sprânceană dreaptă în direcţia scării, şi izbîndu-şi scurt interlocutorul cu degetul în nasturele hainei.

— Ah! Asta-i! exclamă celălalt, ca şi cum nu ar fi fost prea încântat de subiect. Credeam c-am încheiat-o cu el.

— Aveam numai să spun că-i ciudat lucru, domnule, că a putut veni şi locui aici şi că a fost unul dintre copiştii mei, şi apoi că dumneata ai putut veni şi locui aici şi că eşti şi dumneata unul dintre copiştii mei, meserie a cărei denumire n-are de ce fi depreciată, ci dimpotrivă, urmează domnul Snagsby (după care se opreşte brusc, cu îndoiala că şi-a putut atribui în mod nepolitic un soi de proprietate asupra domnului Weevle), pentru că am cunoscut, domnule, copişti care s-au băgat în afaceri de berărie şi s-au achitat de fapt în mod foarte respectabil. Nemaîînchipuit de respectabil, domnule, adăugă domnul Snagsby, cu o presimţire că n-a reuşit să îndrepte lucrurile.

— E o coincidenţă ciudată, aş cum spui şi dumneata, întăreşte domnul Weevle, uitându-se iarăşi într-o parte şi-n cealaltă a imobilului.

— Pare a fi mâna Destinului, nu-i aşa? sugerează librarul.

— Da, pare.

— Chiar aşa, urmează librarul, cu tusea-i de confirmare. Chiar Destinul însuşi. Chiar Destinul. Aşa, domnule Weevle, mă tem că-i timpul să-ţi urez noapte bună.

Domnul Snagsby vorbeşte ca şi cum ar fi dezolat că pleacă, deşi, tot timpul de când s-a oprit din drum ca să stea de vorbă, n-a făcut alta decât să caute vreun mijloc ca să scape:

— Nevestica mea trebuie că mă caută peste tot locul. Noapte bună, domnule.

Dacă domnul Snagsby se grăbeşte să ajungă acasă ca s-o scu-tească pe nevestica lui de necazul de a-l căuta peste tot locul, în această privinţă poate fi liniştit. Nevestica lui nu l-a scăpat din ochi, dând târcoale tot timpul pe la „Flamura Soarelui”, iar acum se strecoară după el, cu capul înfăşurat într-o basma, cinstindu-l pe domnul Weevle şi uşa-i de la intrare cu o privire iscoditoare pe când trece pe dinainte-i.

— Ai să mai auzi de mine, doamnă, în orice caz, îşi zice sieşi domnul Weevle, şi nu-ţi pot face complimente pentru cum te prezinţi, oricine ai fi dumneata, cu capul înfăşurat aşă, într-o legătoare! Nu mai vine individul acela!

Individul acela se apropie pe când domnul Weevle vorbeşte. Cum îl zăreşte, domnia-sa ridică încetişor degetul, îl trage în coridor şi închide uşa dinspre stradă. Apoi urcă amândoi sus. Domnul Weevle, anevoie, iar domnul Guppy (pentru că el e), foarte uşurel, într-adevăr. După ce s-au închis în camera din dos, încep să vorbească în şoaptă.

— Gândeam că te-ai dus să treci Ierihonul¹, cel puţin, în loc să vii aici, zice Tony.

¹ Ierihon, unul dintre cele mai vechi oraşe din lume, situat în Cisiordania, Palestina. Conţine urme arheologice de activitate umană care datează din 10 500 î.e.n. (n. red.).

— Cum asta, doar am spus în jurul orei zece.

— Ai spus în jurul orei zece, repetă Tony. Da, așa ai spus, în jurul orei zece. Dar, după socotelile mele, e de zece ori zece... e parcă ceasul o sută. În viața mea n-am petrecut asemenea seară!

— Ce s-a întâmplat?

— Tocmai asta-i! exclamă Tony. Nu s-a întâmplat nimic. Dar am fiert aici și am fumezat în afurisita asta de cocioabă veche până m-au cuprins florii de frig, de parcă mă bătuse grin-dina. Ia te uită, ce lumânare prăpădită! zice Tony, arătând către lumânarea de ceară de pe masă ce ardea prost, cu mucul mare cât o varză și cu ceara cursă pe o latură, ca un giulgiu.

— Asta-i ușor de îndreptat, intervine domnul Guppy, apu-când foarfecile de tăiat mucurile de lumânări.

— Da? face prietenul lui. Nu-i chiar așa de ușor pe cât îți închipui. Mocnește așa întruna de când am aprins-o.

— Ei, ce-i cu tine, Tony? îl cercetează domnul Guppy, cu foarfeca de tăiat mucuri în mână, uitându-se la el cum stă jos, cu cotul pe masă.

— William Guppy, răspunde celălalt, sunt la pământ. Cred că-i din pricina camerei ăsteia de sinucigaș, nesuferit de mohorâtă... și a bătrânului celuia de Scaraoțchi, de jos, poate.

Domnul Weevle, posac, împinge cu cotul într-o parte tăvița foarfecei de tăiat mucuri, își lasă capul pe mână, pune picioarele pe paravanul din fața vetrei căminului și se uită la foc. Domnul Guppy, uitându-se din scurt la el, clatină ușor din cap și se așază de partea cealaltă a mesei într-o atitudine comodă.

— Nu Snagsby vorbea cu tine, Tony?

— Ba da, și el... da, era Snagsby, răspunde domnul Weevle, schimbând construcția poziției sale.

— Despre afaceri?

— Nu. Nu despre afaceri, se plimba doar agale pe-aici și s-a oprit ca să pâlăvrăgească.

— Am bănuț eu că-i Snagsby, zice domnul Guppy, și m-am gândit că nu-i bine să mă vadă, așa c-am așteptat până ce s-a dus.

— Ajungem iarăși de unde am plecat, William G.! exclamă Tony, ridicându-și o clipă privirile în sus. Așa de misterios și așa de tainic! Pe Dumnezeuul meu, n-am putea să ne învăluim în atâta mister nici de-ar fi să ucidem pe cineva!

Domnul Guppy se preface că zâmbeste și, cu gândul de a schimba subiectul convorbirii, se uită cu o admirație adevărată sau simulată în jurul încăperii, la Galeria Galaxiei Frumuseților Britanice, încheindu-și contemplarea în fața portretului lui lady Dedlock, de deasupra poliței căminului, în care e înfățișată pe o terasă, cu un pedestal pe terasă, cu o vază pe pedestal, cu șalul ei pe vază, cu o enormă blană pe șal, cu brațul ei pe enorma blană și cu o brățară pe braț.

— Iată, așa-i lady Dedlock, urmează domnul Guppy, seamănă așa de bine, aproape că vorbește.

— Dac-ar fi așa, mormăie Tony fără să se miște din loc, atunci aș putea și eu vorbi câteodată cu o persoană din aristocrație.

Văzând, după atâta vreme, că nu-și poate aduce prietenul într-o dispoziție mai comunicativă, domnul Guppy schimbă ținta greșit folosită și începe să-l dojenească.

— Tony, zice el, pot să țin seama de descurajarea cuiva, fiindcă nimeni nu știe mai bine ce-nseamnă descurajarea când vine pe capul omului, și nimeni nu-i mai îndreptățit s-o știe mai bine decât omul care poartă în inimă imaginea unei ființe ingrate. Dar lucrurile au o limită, când e vorba despre un musafir care nu-ți aduce niciun prejudiciu, și, ca atare, am să-ți pun

în vedere, Tony, că nu-mi pare că purtarea ta în împrejurarea de față e ospitalieră și nici măcar politicoasă.

— Folosești un limbaj aspru, William Guppy, îi replică domnul Weevle.

— Domnule, s-ar putea, explică domnul William Guppy, fiindcă am simțit că devin aspru când m-am slujit de el.

Domnul Weevle recunoaște că a greșit și-l roagă pe domnul William Guppy să-i treacă cu vederea. Totuși, domnul William Guppy, cucerind o poziție avantajoasă, nu poate renunța la ea fără câteva muștrări usturătoare.

— Nu! La naiba, Tony, zice gentilomul nostru, ar trebui neapărat să-ți dai seama cum rănești sentimentele unui om care poartă în inimă imaginea unei ființe ingrate și care nu și-a găsit nici pe departe fericirea pentru coardele acelea ce vibrează la cele mai delicate emoții. Tu, Tony, ai în tine tot ceea ce-i merit să farmece ochiul și să ispitească gustul... Nu-i firea ta — din fericire pentru tine, poate, și așa dori să pot spune și eu același lucru despre mine —, nu-i firea ta dintre cele ce dă târcoale unei singure flori. Ție îți stă deschisă grădina întregă și aripile tale aeriene te poartă prin toate ungherele ei. Cu toate acestea, Tony, departe de mine gândul, te încredințez, de a răni sentimentele tale, fără să am de ce!

Tony din nou îl imploră să nu mai continue asemenea subiect, zicând apăsător:

— William Guppy, termină odată!

Domnul Guppy e de acord, răspunzându-i:

— Nici n-aș fi început, Tony, din proprie inițiativă!

— Și-acum, zice Tony, întețind focul, în privința pachetului cu scrisori. Nu ți se pare nemaipomenit din partea lui Krook să fi stabilit ora douăsprezece noaptea, ca să mi le-nmâneze?

— Ba foarte. De ce-o face oare?

— De ce le face el pe toate așa? Nici dânsul nu știe. A zis că azi e ziua lui de naștere și că le va înmâna la noapte la ceasurile douăsprezece. Trebuie să fie beat mort acum. Toată ziua a băut.

— N-o fi uitat de întâlnire, nădăjduiesc.

— Uitat? În privința asta, te poți încrede în el. Nu uită nimic, niciodată. L-am văzut în astă-seară, cam pe la opt, l-am ajutat să-și închidă prăvălia, își pusese scrisorile-i în căciula-i păroasă. Și-a scos-o din cap și mi le-a arătat. După ce-a închis prăvălia, a scos scrisorile din căciulă și a atârnat căciula pe spătarul scaunului și, stând în picioare, le tot învârtea în mâini în fața focului. Puțin mai târziu l-am auzit de aici, prin dușumea, mugind ca vântul singurul cântec pe care-l știe... despre un oarecare Biba și despre bătrânul Caron și iar Biba, care era beat turtă când a murit, sau cam așa ceva. De-atunci a amuțit ca un guzgan bătrân, adormit în gaura lui.

— Și tu trebuie să cobori la douăsprezece?

— La douăsprezece. Și, după cum îți spuneam când ai venit, îmi par o sută de ceasuri până atunci.

— Tony, zice domnul Guppy, după ce s-a gândit puțin, ținându-și picioarele încrucișate, bătrânul încă nu știe să citească, nu-i așa?

— Să citească? N-a citit de când e el! Poate face toate literele, una câte una, și știe multe dintre ele separat, când le vede; a progresat mult, cu ajutorul meu, dar nu le poate lega între ele. E prea bătrân ca să-și mai însușească asemenea meșteșug acum... și-i prea bețiv.

— Tony, întreabă din nou domnul Guppy, desfăcându-și picioarele și pe urmă punându-și-le iarăși unul peste altul, cum crezi că a silabisit el numele acela al lui Hawdon?

— Nu l-a descifrat nicidecum. Știi că are o ciudată putere de a memora cu ochii și că s-a deprins să copieze singur numai